

نظر مشورتی شورای مجمع در خصوص سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری

- ۱- توجه به موازین اسلامی و قانون اساسی به عنوان اصلی‌ترین منشأ قانون گذاری در تنظیم و تصویب طرح‌ها و لوایح قانونی و مقررات.
- ۲- ایجاد سازوکار لازم برای تضمین عدم مغایرت مصوبات مراجع تصویب کننده قوانین و مقررات لازم‌الاجرا با موازین اسلامی و قانون اساسی و انطباق و عدم مغایرت آن‌ها با سیاست‌های کلی نظام.
- ۳- تعیین حدود اختیارات و صلاحیت مراجع وضع قوانین و مقررات لازم‌الاجرا با ارائه تعریف روشن و مشخص از قانون، «آئین‌نامه، تصویب‌نامه و بخش‌نامه موضوع اصل ۱۳۸»، «قانون آزمایشی و اساسنامه موضوع اصل ۸۵»، «برنامه و خط‌مشی دولت و تصمیمات موضوع اصل ۱۳۴» و «آرای وحدت رویه و ضوابط موضوع اصل ۱۶۱» و سایر مقررات لازم‌الاجرا و همچنین طبقه‌بندی و تعیین هرم سیاست‌ها، قوانین و مقررات کشور براساس نص یا تفسیر اصول قانون اساسی حسب مورد از طریق مجلس شورای اسلامی با اولویت ارائه لایحه.
- ۴- تعیین حدود اختیارات مجلس در اصلاح لوایح با رعایت اهداف لایحه از طریق اصلاح آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با دعوت نماینده دولت در کمیسیون آئین‌نامه و جلسه مجلس شورای اسلامی.
- ۵- اصلاح قانون برنامه و بودجه کشور از طریق تقدیم لایحه به گونه‌ای که پیش‌بینی میزان و منابع درآمدها و واقعی‌سازی آن‌ها، هدف گذاری‌ها و اولویت‌های برنامه سالانه و پنج‌ساله در تحقق سیاست‌های کلی و سند چشم‌انداز لحاظ شود.
- ۶- تعیین وظایف دولت و مجلس در مورد تعداد وزراء و وظایف و اختیارات آنان و وظایف قانونی رئیس‌جمهور موضوع اصل «۶۰» و «۱۲۴» قانون اساسی و هرگونه ادغام، الحاق، انتزاع و ایجاد سازمان‌های اداری از طریق تصویب قانون.
- ۷- رعایت اصول قانون‌نگاری و قانون‌گذاری و تعیین سازوکار انطباق لوایح و طرح‌های قانونی با این اصول پیش از اعلام وصول و در فرآیند قانون‌گذاری با اصلاح آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و یا تصویب قانون لازم با تأکید بر:
 - قابلیت سنجش و اجرای قانون.
 - معطوف به نیازهای واقعی.
 - شفافیت و عدم ابهام.

- استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی.
- بیان شناسه تخصصی و ضرورت پیشنهادی هریک از لوایح و طرح‌های قانونی.
- ابتناء بر مطالعات پژوهشی و ارزیابی تاثیرات قانون و ارائه پیوست‌های مربوطه از قبیل فرهنگی، اجتماعی، حقوقی، سیاسی، اقتصادی، امنیتی، بهداشتی و محیط زیستی به تناسب طرح‌ها و لوایح.
- ثبات، نگاه بلندمدت و ملی.
- انسجام قوانین و عدم تغییر یا اصلاح ضمنی آن‌ها بدون ذکر شناسه تخصصی قانون مذکور.
- تقویت ضمانت اجرا از جمله تشدید مجازات‌ها و پر هزینه کردن عدم اجرای قانون.
- جلب مشارکت حداکثری مردم، ذی‌نفعان و نهادهای قانونی مردم، نهاد تخصصی و صنفی در فرآیند قانون‌گذاری.
- تعیین مجری یا مجریان در متن قوانین و مقررات.
- تصویب قانون شیوه قانون‌نویسی و ایجاد سازوکار تخصصی تنظیم متن‌های مربوطه با بهره‌گیری از متخصصین منطق و اصول، قانون‌نویسی و ویراستاری.
- عدالت محوری در قوانین و مقررات، اجتناب از تبعیض ناروا، تصویب قوانین عام و دارای جامعیت و حتی‌الامکان پرهیز از استثنای قانونی.
- ۸- تعیین عناوین قوانین جامع، تبویب، تنقیح و تعیین شناسه قوانین موجود کشور در طول برنامه ششم توسعه و رعایت آن در قانون‌گذاری.
- ۹- ممنوعیت اعلام وصول و پذیرش طرح‌ها، پیشنهادها و اصلاحات مغایر اصل «۷۵» قانون اساسی توسط رئیس جلسه براساس سازوکار تعیین شده توسط هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی.
- ۱۰- تعیین دوره اعتبار مصلحت توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام برای مصوبات آتی و تعیین تکلیف مصوبات قبلی از حیث دوره اعتبار مصلحت.
- ۱۱- رعایت صلاحیت ذاتی قوای سه‌گانه در قوانین مربوط به ایجاد نهادهایی از قبیل شوراهای عالی و هیئت امناء مجامع و تعیین مقام مسئول برای عدم عبور از حدود مسئولیت و اختیارات و وضع مقررات نظارت و تصمیم‌گیری و پیش‌بینی سازوکار کارآمد قانونی لازم برای تضمین عدم مغایرت مصوبات آن‌ها با قوانین عادی.
- ۱۲- تعیین اولویت‌های قانون‌گذاری با رعایت پیوستگی دوره‌های مختلف با محوریت گره‌گشایی از امور اجرایی کشور، اصول اجرا نشده قانون اساسی، سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی نظام و مطالبات و رهنمودهای رهبری در آغاز هر دوره و برنامه توسعه پنج ساله از طریق ارائه لایحه یا طرح.

۱۳- تطبیق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی که آثار قانونی بر آن مترتب است، با شرع و قانون اساسی توسط شورای نگهبان و از نظر انطباق با سیاست‌های کلی و سایر قوانین توسط مراجع ذی‌ربط.

۱۴- تعیین حدود صلاحیت شورای عالی استان‌ها و شوراهای استان‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا در وضع مقررات، نظارت و تصمیم‌گیری‌ها براساس اصول «۷»، «۱۰۰»، «۱۰۱» و «۱۰۳» قانون اساسی و پیش‌بینی سازوکار کارآمد قانونی لازم برای تضمین عدم مغایرت مصوبات آن‌ها با قوانین عادی.

۱۵- قانون‌گذاری برای نیروهای مسلح در چهارچوب تدابیر فرماندهی کل قوا انجام می‌پذیرد.

۱۶- حفظ حقوق مشروع مردم در قانون‌گذاری و ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ احترام، رعایت و تمکین به قانون به عنوان ارزش برتر اجتماعی و سیاسی از سوی مسئولین، دستگاه‌ها و مردم و تبدیل آن به یک مطالبه عمومی و برنامه‌ریزی برای آموزش حقوق و قوانین در سطوح مختلف توسط دستگاه‌های ذی‌ربط به‌ویژه صدا و سیما.